ویژه

احضار سفرای انگلیس، فرانسه و آلمان به وزارت خارجه

گروه دیپلماسی: در پی مواضع غیر مسئولانه برخی مقامات انگلیس، فرانسه و آلمان در قبال پاسخ متقابل جمهوری اسلامی ایران به سلسله اقدامات رژیم صهیونیستی علیه اتباع و منافع کشورمان که آخرین مورد آن حمله بزدلانه به سفارت کشورمان در دمشق بود، سایمون شرکلیف، نیکلا رش وهانس اودو موتسل سفرای انگلیس، فرانسه و آلمان در تهران بامداد امروز به صورت جداگانه از سوی مدیر کل غرب اروپا به وزارت امور خارجه احضار شدند.

در این جلسات احضار، مدیر کل غرب اروپا ضمن اشاره به سلسله اقدامات ضد بشری و مغایر حقوق و موازین بین‌المللی رژیم صهیونیستی، منتهی به حمله ناجوانمردانه به سفارت جمهوری اسلامی ایران در دمشق که منجر به شهادت جمعی از مستشاران نظامی کشورمان و غیرنظامیان سوریه گردید، اظهار داشت: اقدام شب گذشته نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران علیه پایگاه‌های نظامی رژیم صهیونیستی، در چارچوب اِعمال حق ذاتی دفاع مشروع مصرح در ماده ۵۱ منشور ملل متحد و در پاسخ به سلسله جنایات رژیم صهیونیستی، به ویژه حمله اخیر به سفارت جمهوری اسلامی ایران بوده است.

این مقام وزارت خارجه افزود: جمهوری اسلامی ایران ضمن تأکید مجدد بر پایبندی خود نسبت به اصول و اهداف منشور ملل متحد و نیز حقوق بین‌الملل، برای دفاع قاطع از حاکمیت، تمامیت سرزمینی و منافع ملی خود در برابر هرگونه استفاده غیرقانونی از زور مصمم است.

مدیرکل غرب اروپا ضمن تقبیح رویکرد دوگانه سه کشور مورد نظر اروپایی درخصوص حمله هوایی رژیم اسرائیل به اماکن دیپلماتیک کشورمان و همزمان محکومیت اعمال حق ذاتی جمهوری اسلامی ایران در دفاع مشروع علیه متجاوز وفق ماده ۵۱ منشور سازمان ملل متحد، تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران با اقدامات سازنده و موثر خود نشان داده که همواره به دنبال جلوگیری از تشدید تنش از طریق بکارگیری ظرفیت‌های ممکن بوده است. با این وجود، در صورت ادامه ماجراجویی‌های رژیم صهیونیستی، در جهت صیانت از منافع مشروع خود در برابر هرگونه اقدامات متجاوزانه نظامی و استفاده از زور، مقتدرانه از حاکمیت و امنیت و آرامش مردم خود دفاع خواهد کرد. سفرای سه کشور اروپایی اظهار داشتند که مراتب را در اسرع وقت به پایتخت‌های خود منعکس خواهند کرد.

رویداد

واکنش ناتو به انتقام ایران از اسرائیل

سخنگوی ناتو در بیانیه‌ای به عملیات نظامی شنبه شب ایران که در پاسخ به حمله متجاوزانه رژیم صهیونیستی به بخش کنسولی سفارت تهران در دمشق صورت گرفت، واکنش نشان داد. وی در این بیانیه مداخله‌جویانه اقدام ایران را محکوم کرد و گفت: ما از نزدیک وضعیت را زیر نظر داریم. ضروری است که درگیری در خاورمیانه از کنترل خارج نشود.

عمان نگران گسترش تنش

پادشاهی عمان با صدور بیانیه‌ای در واکنش به اقدام تنبیهی ایران علیه رژیم صهیونیستی خواستار حداکثر خویشتنداری شد.پادشاهی عمان در بیانیه خود اعلام کرد: ما با اهتمام ویژه تحولات مربوط به تشدید تنش‌های نظامی در منطقه را دنبال می‌کنیم. براساس گزارش المیادین، در این بیانیه همچنین آمده است: ما خواستار خویشتنداری هستیم و بر اهمیت آن تاکید می‌کنیم. در بیانیه مذکور همچنین آمده است: ما همچنین خواهان پایبندی به قوانین بین‌المللی هستیم و بر لزوم انجام مسؤولیت شورای امنیت در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی تاکید می‌کنیم.

تاکید پکن بر حفظ امنیت

ساعاتی بعد از پاسخ پهپادی و موشکی گسترده ایران به اقدامات تجاوزکارانه و جنون آمیز رژیم صهیونیستی، چین ضمن ابراز نگرانی عمیق از تشدید وخامت اوضاع در غرب آسیا، خواستار خویشتنداری تهران و تل آویو برای جلوگیری از تشدید تنش شد.

در بیانیه وزارت امور خارجه چین آمده است: از همه طرف‌های ذی‌ربط می‌خواهیم برای جلوگیری از تشدید بیشتر تنش، خونسردی خود را حفظ کرده و خویشتن‌داری کنند، ما به شدت نگران تشدید وضعیت کنونی در خاورمیانه هستیم. خبرگزاری الجزیره به نقل از وزارت امور خارجه چین آورده است: پکن عمیقاً نگران وضعیت فعلی است و از طرف‌های درگیر می‌خواهد آرامش خود را حفظ کنند و برای کاهش تنش‌ها خویشتن‌داری کنند.

در این بیانیه تصریح شده است: این دور از تنش‌ها یکی از پیامدهای جنگ غزه است و سرکوب «درگیری» اولویت اصلی است. دیگر هیچ گونه تاخیر در اجرای قطعنامه ۲۷۲۸ شورای امنیت سازمان ملل جایز نیست و درگیری و تنش باید فورا به پایان برسد.

نشست اضطراری گروه هفت با موضوع وعده صادق

نخست‌وزیر ایتالیا با واکنش به عمیات «وعده صادق» ایران علیه رژیم صهیونیستی، جزئیاتی را درباره برگزاری جلسه گروه هفت برای بررسی این حمله اعلام کرد.

در پی پاسخ تلافی‌جویانه ایران به حمله رژیم صهیونیستی به ساختمان کنسولگری سفارت ایران در دمشق طی عملیات «وعده صادق» علیه نقاطی در اراضی اشغالی، «جورجیا ملونی» نخست‌وزیر ایتالیا در پیامی اعلام کرد که ریاست ایتالیایی «گروه هفت» قرار است عصر امروز کنفرانسی مجازی با حضور رهبران کشورهای این گروه برای بررسی حمله ایران تشکیل بدهد.

گروه هفت شامل هفت کشور بزرگ صنعتی جهان، از جمله آمریکا، کانادا، ژاپن، ایتالیا، فرانسه، انگلیس و آلمان است.

رایزنی مکرون درباره عملیات ایران

امانوئل مکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه در واکنش به وعده صادق ایران در پاسخ به حمله اخیر رژیم صهیونیستی به بخش کنسولی سفارت تهران در دمشق گفت که پاریس با شرکای خود برای کاهش تنش در منطقه کار می‌کند و خواهان خویشتنداری است.

وی بدون اشاره به اقدام متجاوزانه رژیم صهیونیستی در حمله به کنسولگری کشورمان تاکید کرد که پاسخ نظامی ایران را به شدت محکوم می‌کند.

انتقاد پاکستان از ناکامی سازمان ملل

وزارت خارجه پاکستان با انتقاد از «شکست» دیپلماسی و «ناتوانی» شورای امنیت سازمان ملل در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی گفت با «نگرانی عمیق» تحولات خاورمیانه را دنبال می‌کند و خواستار «حداکثر خویشتن‌داری» شد.

به گزارش بی بی سی در بیانیه وزارت خارجه پاکستان بدون نام بردن از حملات پهپادی و موشکی ایران به اسرائیل، آمده است که در دوم آوریل، پاکستان به خطر حمله به کنسولگری ایران در سوریه به عنوان عامل تشدید تنش در منطقه اشاره کرده بود.

حمله به کنسولگری ایران در دمشق که در آن هفت نیروی قدس سپاه از جمله دو فرمانده ارشد کشته شدند، اول آوریل (۱۳ فروردین) رخ داد.

استراتژیک

ورود رسمی ایران به باشگاه موشک‌های هایپرسونیک

موشک مافوق‌صوت «خیبرشکن» سلاحی است که ساعاتی پیش برای حمله به پایگاه هوایی رژیم صهیونیستی در نقب مورد استفاده قرار گرفت.

به گزارش ایسنا، پراودا نوشته است: تا پیش از این، تایید ادعاهای ایران در مورد توانایی‌هایش در این زمینه غیرممکن بود، اما اکنون می‌توان گفت که جمهوری اسلامی ایران به‌وضوح به فهرست بسیار کوچک کشورهای دارای چنین سلاح‌های پیشرفته‌ای (هایپرسونیک) پیوسته است.

خیبرشکن یک موشک بالستیک میان‌برد نسل سوم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است. نام این سلاح به معنای «قلعه شکن» است و از «خیبر»، قلعه یهودیان گرفته شده که در صدر اسلام در جنگ خیبر توسط مسلمانان فتح شد.

خیبرشکن دوربردترین موشک بالستیک تاکتیکی سوخت جامد جهان است که قادر است کلاهک ۵۰۰ کیلوگرمی را به اهدافی در فاصله ۱۴۵۰ کیلومتری برساند. این موشک می‌تواند از سکوهای پرتاب مختلف ایرانی کار کند و دارای کلاهک‌های قابل‌تعویض است.

وزیر امورخارجه در تشریح وعده صادق اعلام کرد

پایان خویشتنداری تهران

✓ در پیامی به کاخ سفید اعلام کردیم عملیات ما محدود است

نشست حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران با سفرا و روسای نمایندگی‌های خارجی مقیم تهران ظهر دیروز (یکشنبه) در تالار وزارت خارجه برگزار شد.

وزیر امور خارجه کشورمان همچنین در نشست خبری در خصوص عملیات جمهوری اسلامی ایران علیه رژیم صهیونیستی، اظهارداشت: در این عملیات نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با محاسبات دقیق و با استفاده از پهپاد و موشک‌های هدایت شونده و دقیق پایگاه نظامی که هواپیماهای اف ۳۵ در اختیار رژیم صهیونیستی در آنجا نگهداری می‌شوند و عملیات بر روی ساختمان سفارت جمهوری اسلامی ایران در دمشق و با استفاده از امکانات این پایگاه نظامی و اف ۳۵ انجام شد را مورد هدف قرار دادند.

وی گفت: عملیاتی انجام شد که به واقع مرکز اطلاعاتی و چشم رژیم صهیونیستی برای هدایت تمامی عملیات‌های شش ماهه گذشته و از جمله عملیات اخیر بر روی سفارت جمهوری اسلامی ایران در دمشق، مجموعه اطلاعات و هدایت‌های اطلاعاتی از آن نقطه انجام میشد. محدود بودن در دفاع مشروع و تنبیه رژیم صهیونیستی به این معنا است که ما هیچ هدف غیرنظامی را در پاسخ خود تعریف نکردیم. نیروهای مسلح ما هیچ مکان اقتصادی و یا جمعیتی را مورد هدف قرار ندادند، حتی در حمله به پایگاه نظامی که مرکز عملیات رژیم صهیونیستی علیه سفارت جمهوری اسلامی ایران در دمشق قرار داشت دقت لازم برای برخورد و پاسخ به رژیم صهیونیستی مورد توجه قرار گرفت.

هشدار به آمریکا و شرکا

وزیر امور خارجه کشورمان تصریح کرد: به برادران و دوستانمان در منطقه که آمریکا در آن کشورها دارای پایگاه نظامی است اعلام کردیم که هدف ما در دفاع مشروع صرفا تنبیه رژیم اسرائیل است و ما به دنبال هدف قرار دادن افراد و پایگاه‌های آمریکا در منطقه نیستیم.

امیرعبداللهیان بیان کرد: ما هرگز از توسعه تنش در منطقه استقبال نکرده‌ایم ولی هشدار دادیم که چنانچه از فضا و یا سرزمین کشورهای مورد نظر، ایالات متحده برای دفاع و حمایت جانبدارانه از تل‌آویو استفاده کند ناچاراً پایگاه نظامی آمریکا در آن کشور مورد هدف قرار خواهد گرفت.

تعهد به امنیت منطقه‌ای

وی گفت: ما از همسایگان و برادران خود در منطقه که این پیام را به سرعت دریافت کردند و به آمریکا و دیگر تاکید کردند که فوراً هرگونه جنگ را از سرزمین آنها دور کند قدردانی می‌کنیم. ما نیز همواره نسبت به امنیت برادرانمان در کشورهای همسایه و در منطقه پایبند هستیم.

وزیر امور خارجه کشورمان خاطرنشان کرد: سیاست همسایگی دولت آقای رئیسی در اولویت‌های اساسی جمهوری اسلامی ایران قرار دارد و ما امنیت همسایگان خود را امنیت جمهوری اسلامی ایران می‌دانیم.

پارادوکس غرب در دعوت به خویشتنداری

وزیر امور خارجه کشورمان ادامه داد: نیروهای مسلح ما حدود ۱۰ روز منتظر اقدامات و تلاش‌های دیپلماتیک ما و همکارانم در عرصه بین‌المللی بودند. در ۷۲ ساعت گذشته تماس‌های مختلف برخی وزرای امور خارجه با اینجانب ناظر بر توصیه به ایران برای خویشتن داری و عدم دفاع مشروع و تنبیه رژیم صهیونیستی بود.

امیرعبداللهیان تصریح کرد: ما به همکاران و وزرای امور خارجه کشورهای تماس گیرنده یادآوری کردیم که ای کاش در شش ماه گذشته چنین توصیه خویشتن‌دارانه‌ای را به حاکمان جنگ طلب و رژیم اسرائیل که مرتکب جنایات جنگی ترکیبی علیه ساکنان غزه و کرانه باختری شده است و یک نسل کشی تاریخ معاصر را رقم زده است ارائه می‌دادید.

وی بیان داشت: چگونه است که به رژیم صهیونیستی توسعه به خویشتن‌داری نمی‌کنید، اما به جمهوری اسلامی ایران که در چهارچوب حقوق بین‌الملل برای دفاع از ماموریت‌های شناخته شده دیپلماتیک و مصونیت اماکن دیپلماتیک قصد دفاع مشروع از خود را دارد توصیه به خویشتن‌داری می‌کنید؟

تحلیل غلط اسرائیل

رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان افزود: عملیات نظامی جمهوری اسلامی ایران محدود بود و ما به کاخ سفید طی پیامی در بامداد امروز اعلام کردیم که عملیات ما محدود و حداقلی و با هدف دفاع مشروع و تنبیه رژیم اسرائیل صورت می‌گیرد.در شش ماه گذشته که همه شاهد جنایات ترکیبی رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه و کرانه باختری بوده‌ایم، بارها رژیم اسرائیل در عملیات نظامی تروریستی اماکن و مستشاران رسمی نظامی ضد تروریسم ایران در خاک سوریه را هدف قرار داد و تعدادی از مستشاران نظامی ما در این حملات به شهادت رسیدند. وی افزود: ما شش ماه و با در نظر گرفتن شرایط منطقه و با نگاه به اینکه به دنبال توسعه دامنه تنش در منطقه حساس غرب آسیا نیستیم خویشتن داری نشان دادیم، اما گویا رژیم اسرائیل آدرس و سیگنال غلطی از خویشتن داری ایران دریافت کرد تا جایی که در روزهای گذشته در یک عملیات و حمله تروریستی دیگر از بلندی‌های جولان اشغالی با استفاده از جنگنده‌های F ۳۵ موشک‌های ساخت ایالات متحده آمریکا حمله گستاخانه و ناقض حقوق بین‌الملل و کنوانسیون‌های شناخته شده وین علیه سفارت کشورمان در دمشق انجام شد. وزیر امور خارجه کشورمان گفت: بخش کنسولی و رزیدانس (محل اقامت سفیر) سفیر کشورمان در دمشق در این حمله تروریستی رژیم اسرائیل هدف قرار گرفت و در نتیجه آن علاوه بر ویرانی کامل این ساختمان، هفت مستشار نظامی رسمی ایران که دارای گذرنامه دیپلماتیک و ماموریت رسمی در مبارزه با تروریسم بودند به همراه ۶ شهروند سوریه از جمله یک زن و فرزند به شهادت رسیدند.

جانبداری محتاطانه زلنسکی از اسرائیل

«ولودیمیر زلنسکی» رئیس جمهوری اوکراین دیروز (یک‌شنبه) با انتشار پیامی در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس به عملیات پهپادی و موشکی شامگاه شنبه ایران در پاسخ مشروع به تجاوزات اخیر رژیم صهیونیستی علیه کشورمان واکنش نشان داد. زلنسکی در پیام خود با تاکید بر اینکه «کی‌یف خواستار تلاش برای جلوگیری از تشدید بیشتر درگیری در خاورمیانه است» ادعاهایی را علیه ایران مطرح کرد و مدعی شد که اقدامات تهران کل منطقه و جهان را «تهدید» می‌کند. وی بدون اشاره به حمله تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی در هدف قرار دادن بخش کنسولی سفارت تهران در دمشق و به شهادت رساندن جمعی از مستشاران نظامی ایران در سوریه مدعی شد.

توجیه فرانسه برای دفاع از تل آویو

فرانسه پس از آنکه به گفته سخنگوی ارتش رژیم صهیونیستی به این رژیم در دفاع از خود در مقابل حمله هوایی تنبیهی ایران در شب گذشته کمک کرد مدعی شد که در زمان این حمله به «دفاع شخصی» از پایگاه‌های خود در غرب آسیا پرداخته است.

خبرگزاری فرانسه در پی اعلامیه رژیم صهیونیستی مبنی بر کمک پاریس به این رژیم در «دفع» حمله شب گذشته ایران به خود، به نقل از یک منبع نظامی فرانسوی ادعا کرد فرانسه در زمان اجرای این حمله «دفاع شخصی» برای پایگاه‌های خود در خاور میانه را با بهره گیری از «ابزارهای ضد هوایی» تضمین کرده است.

دفاع بریتانیا از اسرائیل

نخست وزیر انگلیس به مشارکت کشورش در عملیات مقابله با پهپادها و موشک‌های ایرانی شلیک شده به سمت سرزمین‌ها اشغالی اذعان کرد.

به گزارش ایسنا، ریشی سوناک، نخست وزیر انگلیس امروز (یکشنبه) در جمع خبرنگاران تائید کرد که جنگنده‌های این کشور برای مقابله با هر گونه حمله هوایی به سرزمین‌های اشغالی در منطقه مستقر شده بودند.

وی همچنین در اظهاراتی مداخله‌جویانه، پاسخ مشروع شب گذشته ایران را به حمله متجاوزانه رژیم صهیونیستی به کنسولگری کشورمان در سوریه «غیر ضروری» و «تشدید خطرناک اوضاع» توصیف کرد و مدعی شد جت‌های نیروی هوایی انگلیس تعدادی از پهپادهای ایران را هدف قرار دادند.

نشست اضطراری اروپا با موضوع رویارویی ایران و اسرائیل

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا از برگزاری جلسه فوق‌العاده وزرای امور خارجه این نهاد اروپایی در پی حمله ایران به نقاطی در رژیم صهیونیستی خبر داد.

به گزارش ایسنا، «جوزپ بورل» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، در پی عملیات «وعده صادق» که توسط ایران علیه نقاطی در اراضی اشغالی انجام شد، دیروز (یکشنبه) گفت که از وزرای امور خارجه اتحادیه اروپا خواسته است ۱۶ آوریل (۲۸ فروردین) یک ویدیو کنفرانس فوق‌العاده برای گفت‌وگو درباره تحولات منطقه و کمک به تنش‌زدایی از درگیری‌ها در آن تشکیل دهند.

خبرگزاری اسپوتنیک در این باره گزارش داد که بورل در پیامی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: در پی حملات ایران علیه اسراییل، خواستار تشکیل جلسه فوق‌العاده وزرای امور خارجه اتحادیه اروپا به صورت ویدیو کنفرانس در روز سه‌شنبه شدم. هدفمان کمک به تنش‌زدایی و امنیت منطقه است.

بورل، حمله ایران به اراضی اشغالی را که در پاسخ به حمله رژیم صهیونیستی به ساختمان کنسولگری ایران در دمشق انجام شده بود را محکوم کرده و گفته بود که از نظر او این حمله یک «تنش‌زایی بی‌سابقه» است.

واشنگتن فری بیکن بررسی کرد

دلیل تعلیق معافیت هسته‌ای ایران توسط آمریکا

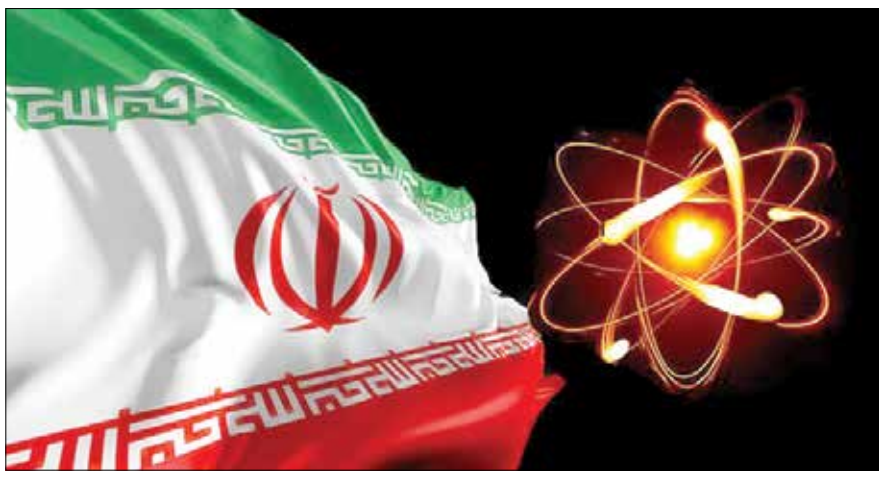

نشریه «واشنگتن فری‌بیکن» بامداد شنبه خبر داد دولت «جو بایدن» رئیس‌جمهور آمریکا معافیت تحریمی همکاری‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران و روسیه را برای سال جاری میلادی «تمدید» نکرده، اما متعهد به اعمال تحریم علیه این همکاری‌ها نیز نشده است.

آخرین بازبینی ۶ ماهه معافیت‌های تحریم‌های ایران در اوت ۲۰۲۳ انجام شد و به نظر می‌آید این معافیت‌ها از ابتدای سال ۲۰۲۴ منقضی شده است.

تمدید نشدن معافیت‌های هسته‌ای برای ایران در همکاری با روسیه در حالی است که در یکی دو سال اخیر مقامات ایران با همکاری روسیه برای توسعه سه رآکتور جدید، ۲ راکتور در نیروگاه اتمی بوشهر و تکمیل فاز اول نیروگاه اتمی دارخوین اقدام کرده‌اند.

ماجرای معافیت‌ها

طبق متن برجام، کشورهای امضاکننده این توافق متعهد شده بودند با ایران در حوزه همکاری هسته‌ای صلح‌آمیز در پروژه‌های رآکتور تحقیقاتی اراک و تاسیسات فردو، راکتور تحقیقاتی تهران، نیروگاه اتمی بوشهر همکاری کنند، اما با روی کار آمدن «دونالد ترامپ» و خروج یک‌جانبه آمریکا از برجام این معافیت‌ها در مه ۲۰۲۰ به عنوان بخشی از برنامه این دولت برای «فشار حداکثری» لغو شدند. بعد از آن‌که بایدن در ۲۰۲۰ توانست وارد کاخ سفید شود، این معافیت‌ها مجدد صادر شد. این معافیت‌ها برای پروژه‌هایی است که ایران با همراهی کشورهای عضو برجام به ویژه چین و روسیه قرار بود انجام دهد.

برخی کارشناسان بر این نظرند که که تمدید نکردن معافیت‌های هسته‌ای برای روسیه از سوی آمریکا در حالی که دو کشور در بحران اوکراین دست به گریبان هستند قابل انتظار بود اما اینکه آمریکا اعلام کرده است قصد اعمال تحریم بر همکاری هسته‌ای روسیه و ایران در صورت ادامه روابط در این حوزه را ندارد، مشخص نیست و سوال‌برانگیز است. این اقدام دولت بایدن در حالی است که قانون‌گذاران آمریکایی از برنامه ایران برای توسعه پروژه‌های هسته‌ای‌اش انتقاد می‌کنند و جمهوری‌خواهان نیز بر این عقیده هستند که با عدم اعمال تحریم علیه همکاری‌های هسته‌ای میان روسیه و ایران، کاخ سفید عملاً چشم خود را بر روی این همکاری‌ها بسته است.

آخرین وضعیت نیروگاه هسته‌ای بوشهر

نیروگاه اتمی بوشهر در فاز اول حتی در زمان اوباما هم از تحریم‌های آمریکا مستثنی بوده است و بعد از آن در دولت ترامپ هم با وجود تحریم‌های حداکثری به کار خود ادامه داد و حتی اقدامات لازم برای انعقاد قرارداد و آغاز به کار طراحی و ساخت فاز دوم و سوم انجام شد. آنچه روند کار را در اواخر دولت دوازدهم در این پروژه کند کرد مشکلات عدیده به وجود آمده در نقل و انتقال بانکی بود که در دولت سیزدهم با مساعدت فراوان مشکلات رفع شد و اکنون دو پروژه در شرایط مطلوبی در حال پیشرفت است.

عملیات اجرایی ۲ واحد ۱۰۵۷ مگاواتی در حال پیگیری است و در سال ۱۴۰۲ این پروژه‌ها با سرعت بسیار خوبی دنبال شده است. اکنون بیش از ۳ هزار نفر در حوزه پیمانکاری طرح احداث واحدهای ۲ و ۳ نیروگاه اتمی بوشهر مشغول به‌کار هستند و عملیات اجرایی را به‌صورت مداوم پیگیری کرده و انجام می‌دهند. ایران در ۱۴۰۲ پیشرفت‌های قابل توجهی در حوزه احداث ساختمان راکتور واحد دوم داشت، به‌طوری‌که دیواره‌های ساختمان این راکتور تا سطح صفر به پایان رسید، سقف سطح صفر احداث شد و نیز عملیات دیواره تا ارتفاع ۵.۴ متری در حال انجام است. همچنین، بخش قابل توجهی از آرماتوربندی دیواره پیرامونی و داخلی واحد دوم انجام شده و فعالیت‌های بتن‌ریزی این قسمت هم در حال انجام است؛ افزون بر این، عملیات اجرایی ساختمان جانبی راکتور واحد دوم دنبال شده است.

عملیات اجرایی ساختمان راکتور واحد سوم نیز اجرایی شده و در ماه‌های آتی با حضور رییس سازمان انرژی اتمی ایران و همتای روس او، نخستین بتن‌ریزی این واحد آغاز می‌شود که اتفاق بسیار مهمی در طرح احداث واحدهای ۲ و ۳ نیروگاه اتمی بوشهر است.

نیروگاه‌های دیگر

با توجه به برنامه ایران برای تامین بخش قابل توجهی از برق کشور از سبد انرژی هسته‌ای، علاوه بر نیروگاه اتمی بوشهر، ایران قصد دارد در نقاطی دیگر از جمله خوزستان نیروگاه اتمی بسازد. نیروگاه کارون (دارخوین) یکی از این پروژه‌هاست که در سال ۱۴۰۱ بعد از حدود ۵۰ سال عملیات ساخت آن آغاز شد و در اواخر ۱۴۰۲ شاهد مرحله اول خاکبرداری این نیروگاه ۳۰۰ مگاواتی بودیم.

نیروگاه اتمی «کارون» از نوع آب سبک تحت فشار (PWR) با ظرفیت تولید برق ۳۰۰ مگاوات در زمینی به مساحت تقریبی ۵۰ هکتار در مجاورت رود کارون در نزدیکی شهر دارخوین از توابع شهرستان شادگان واقع در استان خوزستان احداث خواهد شد. نیروگاه‌های آب سبک تحت فشار، رایج ترین نیروگاه‌های اتمی در سطح جهان هستند که از آب سبک به عنوان خنک‌کننده و کند کننده بهره می‌گیرند و سوخت این نوع راکتورها از نوع اکسید اورانیوم و با غنای حدود ۴ درصد است. ظرفیت بلندمدت پیش‌بینی شده برای این سایت حدود ۲۰۰۰ مگاوات است.

به گفته «محمد اسلامی» رئیس سازمان انرژی اتمی، قرار است در سال ۱۴۰۳ عملیات بتن‌ریزی این نیروگاه نیز انجام شود.

زمان تقریبی اجرای این طرح سال پیش‌بینی شده است که با استفاده از حداکثر توانمندی داخلی کشور در حوزه‌های طراحی، تامین تجهیزات و احداث نیروگاه‌های اتمی اجرا می‌شود و به‌بهره‌برداری می‌رسد. برآورد مالی اجرای این طرح حدود ۲ میلیارد دلار است.

از دیگر پروژه‌های ایران در حوزه ساخت نیروگاه‌های اتمی، اَبَرپروژه نیروگاه ایران ـ هرمز با سرمایه‌گذاری ۱۵ میلیارد دلاری است که در سال ۱۴۰۲ عملیات ساخت آن آغاز شد. نیروگاه‌های اتمی پروژه ایران ـ هرمز با ظرفیت پنج هزار مگاوات (چهار نیروگاه ۱۲۵۰ مگاواتی) در شهرستان سیریک و در راستای اجرای طرح توسعه سواحل مکران است.

فردو

سایت فردو نیز از دیگر پروژه‌های ایران بود که شامل معافیت‌های هسته‌ای طبق برجام می‌شد. در این سایت چندین طرح غیر از غنی‌سازی اورانیوم اجرا می‌شد که مرکز ملی خلأ، مرکز کنترل و استانداردسازی مواد و مرکز تولید ایزوتوپ پایدار از آن جمله هستند. تغییر کاربری سایت فردو برای تولید ایزوتوپ‌های پایدار از جمله طرح‌هایی است که در چارچوب برجام به اجرا در آمد و روسیه اجرای این طرح را برعهده داشت.

شایان ذکر است بازطراحی راکتور اراک و تامین سوخت راکتور تهران از دیگر بخش‌هایی بود که شامل معافیت‌های هسته‌ای طبق برجام بودند، هر چند با روی کار آمدن دولت بایدن در ۲۰۲۰، دولت وی مدعی شد که معافیت‌ها را برگردانده است، اما در عمل به ویژه در رابطه با پروژه بازطراحی راکتور اراک پیشرفت قابل توجهی رخ نداد تا جایی که مسئولان ایران در دولت سیزدهم اعلام کردند اقدامات برای تکمیل این راکتور با توان داخلی را آغاز کرده‌اند.

هدف آمریکا

همکاری‌های هسته‌ای روسیه و ایران که مهم‌ترین آن بازسازی و تکمیل نیروگاه اتمی بوشهر و تامین سوخت این نیروگاه بوده، همواره از سوی آمریکا و قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل مستثنی شده است. حتی در زمانی که ترامپ خصمانه‌ترین سیاست‌ها و فشارها علیه ایران را اعمال کرد باز هم این نیروگاه و اقدامات مرتبط به آن از تحریم و تهدید مستثنی بود.

با این حال روابط روسیه و آمریکا هیچ گاه در یکی دو دهه گذشته به اندازه دو سال اخیر تحت الشعاع جنگ اوکراین متشنج نبوده است و اقدام به تمدید نکردن معافیت هسته‌ای در همکاری روسیه با ایران یکی دیگر از ابزارهای فشار این کشور به مسکو برای تحت فشار قرار دادن کرملین است. در عین حال اینکه آمریکا گفته است معافیت را تمدید نمی‌کند اما برای همکاری روسیه با ایران تحریمی اعمال نمی‌کند هم قابل توجه است.

مشخص نیست این اقدام آمریکا آمریکا با هدف اعمال محدودیت علیه ایران بوده است یا روسیه. در عین حال دولت بایدن با هدف قرار دادن همکاری‌های هسته‌ای ایران و روسیه، تلاش دارد تا به طور مرحله‌ای فعالیت‌های هسته‌ای ایران به ویژه در حوزه ساخت نیروگاه‌های اتمی که در بخش‌هایی روسیه به طور مستقیم مشارکت دارد و در بخش‌هایی دیگر ایران از کمک این کشور بهره خواهد گرفت، تحدید کند.